

Sygn. akt SDI 124/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 marca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Siuchniński (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Barbara Skoczowska

SSN Włodzimierz Wróbel

Protokolant Anna Kuras

przy udziale Naczelnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej
Grzegorza Wrony

w sprawie **lek. T.M.**

obwinionej z art. 53 w zw. z art. 8 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 2 grudnia 2009 r. o izbach
lekarskich (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz. 168)

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie
w dniu 7 marca 2018 r.

kasacji, wniesionej przez obrońcę obwinionej
od orzeczenia Naczelnego Sądu Lekarskiego
z dnia 3 marca 2017 r.,

zmieniającego orzeczenie Okręgowego Sądu Lekarskiego w [...] z dnia 21 października 2016 r.

**1. uchyła zaskarżone orzeczenie i sprawę przekazuje
Naczelnemu Sądowi Lekarskiemu do ponownego rozpoznania w
postępowaniu odwoławczym;**

2. zarządza zwrot na rzecz obwinionej lek. T.M. uiszczonych opłat od kasacji w wysokości 750 (siedmiuset pięćdziesięciu) złotych.

UZASADNIENIE

Orzeczeniem Okręgowego Sądu Lekarskiego w [...] z dnia 21 października 2016 r., lekarz T.M. została uznana za winną tego, że mimo ciążącego na niej obowiązku opłacania składki członkowskiej i wezwania do uregulowania zaległości nie wywiązała się z tego obowiązku, tj. przewinienia dyscyplinarnego stanowiącego naruszenie art. 8 pkt. 1 i 3 ustawy z dnia 2 grudnia 2009 r. o izbach lekarskich (t.j. Dz.U. Nr 2018, poz. 168; u.i.l.) w związku z Uchwałą Nr 8/08/V Naczelnej Rady Lekarskiej z dnia 4 kwietnia 2008 r. w sprawie wysokości składki członkowskiej i Uchwałą Nr 27/14/VII Naczelnej Rady Lekarskiej z dnia 5 września 2014 r. w sprawie wysokości składki członkowskiej oraz art. 59 zd. 1 Kodeksu Etyki Lekarskiej (KEL), za które wymierzono jej karę pieniężną w wysokości 1415 zł na rzecz Hospicjum stacjonarnego "Dom Opatrzności Bożej" w [...].

Od tego orzeczenia odwołanie wniosła obwiniona, podnosząc zarzuty obrazy prawa materialnego (art. 59 zd. 1 KEL) i procesowego (art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 112 i art. 59 ust. 1 i 2 u.i.l.), wskazując także na przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów oraz niewspółmierność kary. Wniosła o zmianę zaskarżonego orzeczenia lub jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Naczelny Sąd Lekarski orzeczeniem z dnia 3 marca 2017 r., zmienił zaskarżone orzeczenie w zakresie kary i wymierzył obwinionej karę upomnienia.

Orzeczenie Sądu drugiej instancji zostało zaskarżone kasacją przez obrońcę obwinionej, który podniósł następujące zarzuty naruszenia:

- art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 112 pkt 1 u.i.l., przez nienależyte rozpoznanie zarzutów sformułowanych w odwołaniu obwinionej;

- art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k. w zw. z art. 112 pkt 1 u.i.l. przez przekroczenie przez Sąd odwoławczy zasady swobodnej oceny dowodów oraz nierozważenie wszystkich okoliczności sprawy, przede wszystkim tych przemawiających na korzyść obwinionej i przyjęcie, że T.M. dopuściła się przypisanego jej przewinienia zawodowego w sytuacji, gdy ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż obwiniona w dniu 28 lipca 2015 r. złożyła do Prezydium Okręgowej Rady Lekarskiej w [...] wniosek o zwolnienie jej z opłacania składek na rzecz Okręgowej Izby Lekarskiej w [...], w tym składek zaległych, co winno wyłączyć możliwość wszczęcia wobec niej postępowania dyscyplinarnego, tym bardziej, że wniosek ten nie został w ogóle rozpoznany;

- naruszenie art. 89 ust. 2 pkt 1 u.i.l., polegające na przypisaniu obwinionej przewinienia dyscyplinarnego bez dokładnego określenia przypisanego czynu w zakresie okresu zaległości w płatności składek członkowskich oraz ich wysokości;

- naruszenia art. 89 ust. 3 pkt. 1 u.i.l. poprzez oczywistą sprzeczność w treści uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia Naczelnego Sądu Lekarskiego, polegającą na ustaleniu przez Sąd odwoławczy, że w związku z niezłożeniem przez obwinioną wniosku o obniżenie wysokości składki członkowskiej do kwoty 10 zł miesięcznie była ona zobowiązana do uiszczania składki członkowskiej w pełnej wysokości w sytuacji, gdy w dalszej części uzasadnienia Sąd *ad quem* poddał w wątpliwość prawidłowość naliczenia przez Okręgową Izbę Lekarską w [...] kwoty zaległych składek, która – jak stwierdził – obowiązuje dla lekarzy pracujących, a nie emerytów, co powoduje, iż niemożliwe jest odtworzenie toku rozumowania Sądu odwoławczego i tym samym wyklucza prawidłowość dokonanej kontroli odwoławczej przez ten Sąd.

Na podstawie tych zarzutów skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia NSL i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest zasadna w zakresie, w jakim kwestionowana jest prawidłowość kontroli instancyjnej w kontekście zaaprobowania wadliwego opisu czynu przypisanego obwinionej w orzeczeniu Sądu *meriti*.

Zgodnie art. 89 ust. 2 pkt 1 u.i.l., orzeczenie skazujące powinno zawierać dokładne określenie przypisanego obwinionemu czynu oraz jego kwalifikację prawną. W kontekście charakteru czynu, będącego przedmiotem postępowania dyscyplinarnego w niniejszej sprawie, nie może być wątpliwości co do tego, że nakaz wynikający z ww. przepisu obligował Sąd *a quo* do daleko idącego doprecyzowania (oczywiście tylko w kierunku na korzyść obwinionej, z uwagi na kierunek zaskarżenia)opisu czynu sformułowanego we wniosku o ukaranie, który ograniczał się jedynie do wskazania na zaniechanie obwinionej w kontekście unormowań obligujących T.M. od uiszczania składek członkowskich związanych z przynależnością do samorządu lekarskiego. Oczywiście jest bowiem to, że opis czynu sformułowany przez oskarżyciela nie wiąże sądu orzekającego. W wypadku uznania winy obwinionej obowiązkiem Sądu pierwszej instancji było zatem wskazanie w opisie czynu przypisanego okresu zaniechania płacenia składek oraz łącznej wysokości zaległości wynikających z tego tytułu (zob. *mutatis mutandis* wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 kwietnia 2017 r., V KK 39/17, Prok.i Pr.-wkł. 2017/6/19, KZS 2017/6/27). Z powinności tej

Okręgowy Sąd Lekarski się nie wywiązał, aprobując niekompletny, wręcz „kadłubowy” opis czynu wskazany przez Okręgowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej (por. k. 39), co stanowiło rażące naruszenie art. 89 ust. 2 pkt 1 u.i.l.

Wprawdzie zarzut wadliwości opisu czynu nie został wskazany w odwołaniu obwinionej, jednak wobec rangi uchybienia powinno było ono zostać dostrzeżone z urzędu przez Sąd odwoławczy (art. 440 k.p.k. w zw. z art. 112 pkt 1 u.i.l.). Zaniechanie Sądu drugiej instancji w tym zakresie skutkować musi uchyleniem zaskarżonego orzeczenia i przekazaniem sprawy Naczelnemu Sądowi Lekarskiemu do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym. Wobec zasadności tego uchybienia Sąd Najwyższy ograniczył rozpoznanie kasacji do omówionego zarzutu (art. 436 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k. w zw. z art. 112 pkt 1 u.i.l.).

Jedynie na marginesie należy zwrócić uwagę na rażąco wadliwe stanowisko Sądu Odwoławczego, który stwierdzając, że „Okręgowy Sąd Lekarski nie wyjaśnił dostatecznie wysokości kwoty, jaką obwiniona miała uiścić” (s. 2 uzasadnienia), potraktował to uchybienie jako przesłankę uzasadniającą złagodzenie kary, zamiast poczynić odpowiednie ustalenia faktyczne i dopiero wówczas rozważyć kwestię współmierności kary orzeczonej przez Sąd pierwszej instancji w świetle nowych ustaleń faktycznych.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Naczelny Sąd Lekarski przeprowadzi rzetelną kontrolę instancyjną, mając na względzie poczynione uwagi. Rozważy ponadto zagadnienie dopuszczalności pociągnięcia T.M. do odpowiedzialności zawodowej ze względu na jej status zawodowy, tj. przejście obwinionej na emeryturę w dniu 1 lutego 2014 r. Nie rozstrzygając tego zagadnienia trzeba bowiem zauważyć, że wprawdzie zgodnie z art. 53 u.i.l. odpowiedzialności w trybie tej ustawy podlegają członkowie izb lekarskich, którymi są również emerytowani lekarze i lekarze dentyści, jednak jest to odpowiedzialność zawodowa, na co wskazuje tytuł rozdziału 5 ustawy o izbach lekarskich, co może zawęzić krąg podmiotów deliktu określonego w art. 53 u.i.l. do osób wykonujących zawód lekarza lub lekarza dentysty.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku, zwracając obwinionej uiszczonej opłatę od kasacji na podstawie art. 527 § 4 k.p.k. w zw. z art. 112 pkt 1 u.i.l.

